

سیمای سرطان

در دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۱۳۹۴

نویسندگان:

دکتر قاسم جالبابی ملا، دکتر محسن اعرابی، دکتر مجید یعقوبی اشرفی، دکتر غلامرضا روشن دل،
دکتر محمود موسی زاده، دکتر اکبر هدایتی زاده عمران، دکتر رضا علی زاده نوایی، دکتر سیاوش مرادی،
دکتر محمد اسلامی، جویباری، دکتر رامین شکرریز فومنی، دکتر احسان زابلی،
دکتر پریسا اسلامی پرکوهی و زینب قاضی زاده

کتاب اورندگان:

دکتر مجید یعقوبی اشرفی، زینب قاضی زاده، راضیه السادات موسوی

تهیه شده در:

مرکز ثبت سرطان مبتنی بر جمعیت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مازندران

۱۳۹۷

عنوان و نام پدیدآور: سیمای سرطان در دانشگاه علوم پزشکی مازندران - ۱۳۹۴ / نویسندگان: قاسم جان‌بابایی ملا ... [و دیگران]؛ گردآوردندگان: مجید یعقوبی اشرفی، زینب قاضی‌زاده، راضیه السادات موسوی؛ تهیه شده توسط مرکز ثبت سرطان مبتنی بر جمعیت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مازندران

مشخصات نشر: ساری: هاوژین، ۱۳۹۷

مشخصات ظاهری: ۹۴ ص

شابک: ۹ - ۶۱ - ۸۳۱۶ - ۶۰۰ - ۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: سرطان - ایران - مازندران - آمار (Cancer-Iran-Mazandaran(Province)-Statistics) - آمار، پزشکی (Mazandaran(Iran: Province)- Statistics, Medical)

شناسه افزوده: جان‌بابایی ملا، قاسم، ۱۳۴۸

شناسه افزوده: یعقوبی اشرفی، مجید، ۱۳۴۸، گردآورنده

شناسه افزوده: قاضی‌زاده، زینب، ۱۳۶۲، گردآورنده

شناسه افزوده: موسوی، راضیه‌السادات، ۱۳۶۸، گردآورنده

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان مازندران. مرکز ثبت سرطان مبتنی بر جمعیت

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ س ۹ الف / RC ۲۷۹

رده‌بندی دیویی: ۶۱۶ / ۹۹۴۹۵۵۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۷۹۵۷۱

سیمای سرطان در دانشگاه علوم پزشکی مازندران - ۱۳۹۴

گردآوری و تدوین: دکتر مجید یعقوبی اشرفی

زینب قاضی‌زاده، راضیه السادات موسوی

انتشارات هاوژین

صفحه‌آرا و طراح جلد: بهرنگ آتشین جان

چاپ نخست - ۱۳۹۷ - ۱۰۰۰ نسخه

مازندران، ساری، خیابان بعثت، نبش مؤدت

تلفن: ۰۱۱-۳۳۳۶۱۲۳۹

Email: havzhin.publish@yahoo.com

فهرست

صفحه

عنوان

۱	پیش گفتار رئیس دانشگاه
۲	پیش گفتار معاون تحقیقات و فن آوری دانشگاه
۳	قدردانی و سپاس گذاری
۸	اپیدمیولوژی سرطان
۲۰	ثبت سرطان: تاریخچه، اهداف و تاریخچه ها
۲۷	داده های موردنیاز در ثبت سرطان
۳۱	ارزیابی کیفیت نظام های ثبت سرطان مبتنی بر جمعیت
۳۷	کدگذاری سرطان
۴۲	عوامل خطر ایجاد سرطان
۵۱	یافته های نظام ثبت سرطان مبتنی بر جمعیت دانشگاه در سال ۱۳۹۴
۹۱	نتیجه گیری و پیشنهادات

پیش گفتار

طی سال‌های گذشته شاهد بروز تغییراتی در روند بروز بیماری‌ها در دنیا بوده‌ایم. از مهم‌ترین این تغییرات می‌توان به افزایش میزان بروز بیماری‌های غیرواگیر و مزمن، از جمله سرطان اشاره نمود. به‌طوری‌که امروزه در بسیاری از نقاط جهان، سرطان تهدیدی برای زندگی و سلامت جوامع محسوب می‌شود و بار اقتصادی زیادی به سیستم‌های سلامت تحمیل می‌کند. سالانه بیش از ۱۰ میلیون بیمار سرطانی جدید در جهان شناسایی می‌شوند و ۷ میلیون نفر نیز به‌دلیل سرطان فوت می‌کنند. سرطان دومین علت مرگ و عامل حدود ۱۲ درصد مرگ‌ها در جهان شناخته می‌شود. تخمین زده شده است که میزان سرطان در کشورهای کم‌درآمد و با درآمد متوسط (LMIC) تا سال ۲۰۲۵ نسبت به سال ۲۰۰۰، ۷۵ درصد افزایش یابد. در ایران نیز سرطان یکی از شایع‌ترین بیماری‌های غیرواگیر است و پس از بیماری‌های قلبی و تصادفات جاده‌ای به‌عنوان سومین علت مرگ به‌حساب می‌آید.

کنترل این بیماری نیازمند همکاری عمومی است. در سال‌های اخیر، شاهد پیشرفت‌های قابل توجهی در زمینه مبارزه با سرطان بوده‌ایم. نظام ثبت سرطان ابزار اصلی مدیریت و کنترل سرطان است و اطلاعات آن علاوه بر مطالعات اپیدمیولوژیک، در برنامه‌ریزی و پیش‌بینی روند بروز بیماری و بررسی تاثیر مداخلات نقش موثری دارد. به عبارت دیگر اجرای برنامه‌های غربال‌گری و ارزیابی کارایی برنامه‌های تحقیقاتی و به‌ویژه با استفاده از داده‌های بانک اطلاعاتی ثبت سرطان مقدور خواهد بود. تنها با داشتن تصویری روشن و دقیق از وضعیت سرطان، مرگ‌ومیر ناشی از آن و شناخت پراکندگی انواع آن در سطوح ملی و منطقه‌ای است که برنامه‌ریزی برای کنترل سرطان امکان‌پذیر می‌گردد.

دانشگاه علوم پزشکی مازندران پس از پیوستن به مجموعه دانشگاه‌های جری برنامه ملی ثبت سرطان مبتنی بر جمعیت، در دی ماه ۱۳۹۴ مرکزی به همین نام را جهت راه‌اندازی نظام ثبت سرطان بیماری ایجاد نمود. مجموعه پیش رو که دومین گزارش سالانه این مرکز می‌باشد نتیجه تلاش و همکاری جمع کثیری از کارکنان و متخصصان شاغل در سازمان‌های مختلف در داخل و خارج استان است. امید است با به‌کارگیری این داده‌ها، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزی موثرتر جهت پیشگیری و کنترل این بیماری را شاهد باشیم.

دکتر سید عباس موسوی

رئیس دانشگاه علوم پزشکی مازندران

مهر ماه ۱۳۹۷